

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravišтво je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, Poljske ulice št. 10.

Zakaj naj národ v cerkvi poje?

Ker imajo cecil. društva v svojem programu, gojiti cerkveno-národno petje, in se je v zadnjih časih tej točki nasproti marsikaj napačnega trdilo in pisarilo, morda ne bode odveč, ako o tej vrsti cerkvenega petja eno povemo. Namen pa, ki ga imamo, (to takoj v začetku povdarjamo) nikakor nij polemika, ampak le želja, kolikor toliko pripomoči, da se vpelje ali bolje goji cerkveno ljudsko petje, ki ga je sv. cerkev potrdila, ga rada vidi, dà celo želi.

Preden se pa spustimo v odgovor na vprašanje, postavljeno na čelu današnjemu članku, treba še nekoliko gledé pravega stališča prej omeniti. Národno petje, o kojem hočemo tù govoriti, imenuje se cerkveno, t. j. ono, ki ga národ ali krščanska srenja v cerkvi zvršuje. Ne bodemo torej govorili o posvetnem národnem petju, tudi ne o nabožnem, duhovnem národnem petju širjega pomena, katero vsako pesem duhovne vsebine obsega, marveč edino le o pravem cerkvenem národnem petju, katerim vse to in le to smatramo, kar ljudstvo pri liturgični službi božji (slovesna maša in večernice) ali izven liturgične službe božje (tiha maša in druge razne slovesnosti) prepeva. Ako se ljudstvo pri liturgični službi božji petja vdeležuje, mora se to zgoditi tudi v liturgičnem t. j. latinskem jeziku; pri drugih cerkvenih opravilih: med tiho mašo, pri mnogoterih národnih in bratovskih pobožnostih, pred in po pridigi i. t. d. je národno petje v národnem jeziku dovoljeno, dà zaželeno.

Odgovoreč na vprašanje: „Zakaj naj národ v cerkvi poje?“ povdarjamo med mnogimi drugimi vzroki le tri. — Prvi vzrok, zakaj naj bi se krščanska srenja vdeleževala cerkvenega petja, je baje to, ker petje sploh mogočno na človeka vpliva, zlasti pa sveta pesem dušo prešine in jo k pobožnim čutilom vleče. To sledi že iz narave petja samega. Ako je duša človekova ganjena, sili na dan in se hoče pokazati. Misel postane beseda; beseda se opravi v glasben izraz (ton) in postane petje. Torej je petje neposredni izraz in kipenje našega čutstva, ono je potenciran govor. Odtod se lahko razlaga veliko veselje človekovo nad petjem ter mogočni vpliv petja na človeka. „Naša narava“, piše sv. Janez Zlatoust, „nahaja v pesnih toliko ve-

selja, da se celo dojenci dajo po njih potolažiti, kadar se jokajo. Tudi popotniki gonijo vprežno živino pojoč pred sabo, ter si tako nadloge potovanja polajšujejo. Kmet prepeva, kadar vinograd obdeluje ali grozdje masti; in mornar, kadar vesla". Kako mogočno da petje na človeško dušo vpliva, dragi bralec, si gotovo sam že mnogokrat poskusil.

Najbolj pa sveto petje prevzame človeško srce, in često je v stanu take duše, katerim so sveta čutila večinoma tuja, omečiti in stanovitno popboljšati. Kot dokaz temu bodi dovoljeno, nek navaden slučaj iz življenja sv. Alfonza Liguorija navesti. „O priliki duhovnih vaj (tako piše najnovejši životopisec imenovanega svetnika P. Dilgskron), ki je je sv. Alfonz vodil nekim nunam, poklekne zvečer, preden je govoriti začel, pred altar ter poje, kakor po navadi, pobožno pesem. Zadej v cerkvi stoji špansk vojak, konjik; v bližnji spovednici pa sedi spovednik, čakajoč spovedencev. Med tem, ko je Alfonz pel, ga je vojak pazljivo poslušal; glasovi in besede so mu globoko v v serce segale. Kar odpaše svoj meč, ga sname z jermena, s katerim se začne neusmiljeno bičati. Nune vse prestrašene so menile, da je nastal kak pretep, in ko so videle, da vojak naglih korakov proti spovednici gre, zaženejo krik, misleč da hoče vojak spovednika napasti. Alfonz je potolaži in začne pridigovati. Vojak se izpové z velikem kesanjem in odslej nij samo za svojo dušo skrbel, marveč tudi za spreobrnjenje svojih tovarišev, katere je sam k spovedniku vodil". Znan je tudi globoki vtis, ki so ga svete pesmi krščanske občine na rahločutno srce sv. Avgustina učinile, tako, da je, poslušujoč jih, solze pretakal. Sv. Ambrozij pa pravi, da prepevanje psalmov je angelsko delo, nebeška služba, duhovna daritev. Celo kamenje odgovarja na psalмово petje; kajti psalm se prepeva in kamnita srca se topé, najtrši se jokajo, najbolj neusmiljeni se uklanjajo. Čujmo le še spričevalo iz ust moža, popolnem nasprotnega mišljenja. J. J. Rousseau-a, kateri je v cerkev sv. Sulpicija hodil večernice poslušat in čujoč vzvišene melodije nij mogel zaprečiti pobožnim čutilom poti do svojega od dvomljivosti razjedenega srca. Necega dne gre Rosseau z Bernardinom de Saint Pierre sprehajat se na hribec Valerien. Na vrh prišedši gresta v cerkev tamošnjih puščavnikov. Ko odpreta cerkvena vrata, doné jima nasproti ginljivi glasovi litanij, katere so ravno puščavniki prepevali. Brezverni modrijan posluša priprosto à veličastno petje in ginjen pravi Bernardinu: „Zdaj so mi jasne besede sv. pisma: kjer sta dva ali so trije v mojem imenu zbrani, sem jaz sredi njih. Tù vladata mir in sreča, katera spreletujeta dušo človeško". (Les études de la nature, 3. del.) — Ti izgledi naj zadostujejo, da pokažemo, kako globoko da petje sploh in zlasti sveto petje v človeško srce sega in s koliko močjo da posebno sveto petje dušo k pobožnosti vnema. Mar ne zadostuje ta vzrok, da se kolikor mogoče, vse ljudstvo, vsa krščanska srenja vdeležuje petja v cerkvi? Se-li mar pri národnem petju ne vžiga pobožno navdušenje enako letečemu strelu, ki prihaja iz ljubezni kipečega srca in se naglo steka v dušo poleg nas stoječih? Kadar vernovdan národ svojemu ljubljenu vladarju tisočeri „živio" nasproti kliče, koga bi to ne vnelo in kdo bi še mogel ném ostati? in kadar v katoliški cerkvi ves národ iz srca in ust kralju vsih kraljev, nebeškemu vladarju večne slave, častilne, hvalilne in prosilne pesmi prepeva — kdo, vpra-

šamo, kdo pač bi mogel še brezčuten ostati ter si srce in usta zamašiti? — Prvi vzrok torej, da bi se vsa krščanska srenja kolikor mogoče petja vdeleževala, tiči v naravi petja in ob enem v njegovem učinku: ono zmiraj mogočno vpliva na človeka in zlasti kot skupno petje se sveto močjo vleče k pobožnosti in molitvi.

Drugi vzrok, zakaj naj bi se národ vdeleževal cerkvenega petja (se vé da po raznih okolnostih), je imenitno mesto, ki ga petje pri službi božji zavzema. Ako vprašamo, zakaj da je Cerkev petje v službo božjo vsprejela, odgovori nam stari pobožni pisatelj Durandus: „Srca, katerih besede ne omehčajo, naj bi ganilo lepoglasno petje“. Le-té besede zopet živo pričajo o modrosti naše preljube matere, sv. katoliške Cerkve, katera zmiraj najpripravnejša sredstva izbira, da svoje otroke od priliznjene sveta odvračuje in je vodi k najtesnejši zvezi s srcem nebeškega Očeta. „V isti meri, kliče velikan cerkv. učenik, sv. Avgustin, ljubezni poln k svojemu Bogu, v isti meri, v kateri so božje besede himnov in psalmov v sladkih harmonijah do mojih ušes prihajale, kapljale so resnice, ki so je izražale, v moje srce in gorečnost pobožnih čutil, ki so se ondi rodila, izvabila je mojem očem potok solzâ, toda sladkih solzâ, ki so bile vselej največje veselje mojega življenja“. (Izpov. IX, 6.) V resnici, bolj kot vsaka druga umetnost more petje človeškemu duhu še neznane skrivnosti sv. vere raztolmačiti v čutečem krščanskem srcu. „V petju, piše Amberger, hrani cerkev ono sredstvo, najizrekljiva čutila na najnežji način popolnem izražati in drugim podajati.

(Konec prih.)

Cerkvenim pevcem.

(Konec.)

Dragi pevec! ako mora že tvoje vsakdanje življenje kazati, da svojo službo cerkvenega pevca visoko čišlaš ter da si o njeni važnosti in svetosti prepričan, koliko bolj bi moralo to tvoje obnašanje na svetem kraju kazati? Tù bi moral vendar vsakdo spoznati, da ti, ki si izmed mnogih izbran, da poveljučuješ službo božjo s svojim petjem, živiš iz vere in po veri. To je toraj najprvo, kar se od tebe na koru zahtevati smé, zahtevati mora: lepo, spodobno in spoštljivo obnašanje; mirnost in molčanje, kakor ju tirja častitljivost in svetost hiše božje.

Dalje se pa od tebe zahteva: pazljivost pri petju. Brez pazljivosti je v resnici lepo petje popolnem nemogoče. Pičla pazljivost vsikdar manj dobro ali celo slabo petje povzroča. Tù gré potem vse križem, nastane babilonska zmešnjava, dà celo pravcata mačja godba! Pri slabem petju je konec zbranosti, pobožnosti in molitvi: ono molilca moti, pobožnega pohujšuje, burkeža k smehu sili, zasmehovalca svetih reči potrjuje in hišo božjo oskrunjuje.

Malovredna glasba, enako kakor dobra slabo predavana, učini nasprotje tega, kar bi imela učiniti. Ne da bi oživljala, marveč mori; ne povzdiguje, marveč pohujšuje; ne razveseljuje, temuč draži; ne vzbuja in ne pospešuje pobožnosti, ampak jo moti; mesto blagoslova deli prokletstvo. Dà, slabo petje je velika grdoba, ker zasmehuje Najsvetejšega in razsvetuje hišo božjo; slabo petje je napad na zdravo pamet, na ukus in lepočutje vernega ljudstva.

Nikarte, cerkveni pevci! kadar požete, takrat vsaj mislite na to, da vaše petje velja poveličevanju službe božje in kolikor moč dostojnemu obhajanju sv. skrivnosti. Poskušajte tū svoje najboljše moči! saj veljajo najimenitnejšemu, kar poznamo! Glejte, koliko vzrokov za resnobo, marljivost in vedno pazljivost! Saj ne stojite v koncertni dvorani, ampak pred Najsvetejšim; stopili ste v službo pri altarji, „odložite toraj vso podlost in sprejmite ono plemstvo, nad čemur se razveseljuje kraljevi rod Kristov ter prinašajte v zvezi z nevidljivimi zbori zveličanih duhov Najvikšemu daritev svojega petja!“

Rekli smo že, da lepo petje mnogo pazljivosti zahteva. In res je tako. Glej, pri izpeljavi v cerkvi se spominjaj vsega, kar se je pri skušnjah razlagalo, obračaj vso svojo skrb na natančen rhythmichen stik, na lepo ličenje tona, da bodeš dobro izgovarjal samo- in soglasnike, da bodeš prav izražal od pevovodje razlagano idejo ter rabil pravilno dynamiko, enakomerno crescendo in decrescendo, da bodeš redno dihal in naglašal — zgolj tirjatve, ki so toliko imenitne in potrebne, da, ako tudi le eno prezreš, lepoto petja uničiš.

Skrbi toraj, da bodeš na koru popolnem zbran, pazljiv in resnoben. Prihajaj tje natančno vselej in zadosti zgodaj; bodi pripravljen k začetku, oči imej obrnjene na pevovodjo ter slédi njegovemu shvatanju skladbe, — s kratka, vse delaj tako dobro in skrbno, da vsak, kdor te vidi, spoznati mora, da ti je v resnici mar za umetnost, pa tudi za česčenje božje.

D o p i s i.

Iz Škofje Loke 25. januarja. — Gospod vrednik! Upam, da mi ne boste odrekli malo prostora v Vašem cenjenem listu, da Vam vsaj malo poročam, kako se je pri nas vršila lepa slavnost papeževe zlate maše.

Na sv. Silvestra dan po dokončani devetdnevni prišlo se je lepo zbrano pritrkovanje zvonov, ki je trajalo nad pol ure. Ko to pritrkovanje preneha, prične se pri prečastitih gg. uršulinkah, iz farnega zvonika in iz nekaterih drugih biš jako lepa bengalična razsvitljava, za katero so prečastite gospe uršulinke preskrbele. To je trajalo blizo pol ure, med razsvitlavo se je tudi lepo pritrkovalo.

Drugi dan ob $\frac{3}{4}$ na 3 nas že spet zbudijo glasovi zvonov, ki nam naznanjajo veseli dan, dan papeževe zlate maše.

Ob 10. imeli so prečastiti gospod župnik govor in so jako lepo popisali pomen današnjega dné in življenje papeža Leona XIII.

Po dokončanem govoru bil je Asperges, potem slovesna sv. maša, pri kateri se je pelo na koru Tantum ergo zl. Daniel Fajgelj, Introitus in Communio koral z orglami. Responsoriji enoglasno z orglami. Graduale Nativitatis Domini zl. Ant. Foerster, meš. zbor z orglami. Offertorium Tui sunt coeli za sopran, alt, bariton in orgle zl. Wiltberger: Missa septima Mich. Haller, op. 19. brez orgel; precej po Communio Tu es Petrus zl. J. Carli z orglami. Tedeum, Franc Schöpf op. 68 z orglami. Papeževa himna, zl. Ant. Foerster, z orglami.

Konec popoldanske božje službe pela se je še slavnostna himna Ig. Hladnika prav živahno z orglami, s katero se je slavnost končala sè srčno željo navzočih, naj Bog še mnogo, mnogo let živi sv. očeta papeža Leona XIII. Vsa slavnost se je lepo izvršila. Pevcem in pevkam gre pač zato hvala in čast, ki se vsakikrat potrudijo, kolikor je mogoče, da se slovesnost božje službe dostojno in pravilno izvrši Bogu v čast. Bog daj! da bi se še dolgo slišali lepi glasovi milega, prijetnega soprana, močnega, jako lepo donečega alta,

prijetnega tenora, dobrega basa, in glasno donečega baritona. Velika prednost imajo pa altovke tudi v tem, da so od začetka ven do zdaj bile zmiraj stanovitne. Nikoli mi niso napravile le nobenih sitnosti; če so jih tudi hoteli mnogokrat cecilijanstvu nasprotni ljudje od petja odvrniti, pa niso se dale premotiti, bile so zmiraj potrpežljive, in pri pevskih vajah vselej prve, zato so pa zares postale izvrstne pevke. Le drugi glasovi se včasih dajo podpihovalcem premotiti, in kaj rado se to zgodi ravno takrat, kadar se naj bolj petje potrebuje. Vender se pa vselej stvar lepo in mirno poravnava, in tako se pričeto delo če dalje le dobro nadaljuje.

Leta 1885. na vseh svetnikov dan pričeli smo tudi koralni Introitus in Communio. Ker tudi takrat ni bilo brez godrnjanja, biti smo morali tudi tukaj previdni in tudi potrpežljivi. Prvo leto peli smo bolj poredkoma, pozneje zmiraj bolj pogostoma in tako smo prišli tudi s koralom, da je postal popolnoma udomačen; zdaj se vže več ko eno leto pri vsaki slovesni maši popolnoma pravilno poje.

Želim zares, srčno želim, da bi se naš kor čedalje bolje razvijal, in da bi ob določenih časih vselej vsi k skupnim vajam redno hodili in jih še veliko drugih privabili. Pred tremi dnevi pisal mi je prijatelj, ki je bil nam nekdanj jako dober pomočnik, sledeče: „Sicer imamo v mešanem zboru 26 glasov“. Tudi pri nas bi lahko do te številke prišli, ako bi si vsak iz med pevcem še enega pridobil, zatorej prosim, naj vsak dela, da se kor pomnoži in naj nobeden ne posluša takih ljudi, ki pravijo, zadosti je 1 sopran, 1 alt, 1 tenor in 1 bas. To ni res, s štirimi glasovi se cecilijansko petje nikakor ne more efektno napraviti, sicer bi gotovo Ljubljanska stolnica po 20 — 30 in na Nemškem po 50 in še več pevcev ne rabili.

Od zadnjega sporočila naučili smo se še sledeče skladbe: Justorum animae, Fr. Witt; meš. zbor; Justorum animae, Haller sop., alt in bariton. Offertorium Regis Tarsis sop., alt in bariton, Fr. Koenen. Confirma sop., alt in bar., P. Piel. Offertorium Oculi omnium sop., alt in bar., Ant Foerster. Ave Maria, Nikel meš. zbor. Graduale in Vigilia unius Apostoli et Conf. non Pont. post Septuages. Fr. Witt, meš. zbor. Offertorium Veritas mea, Samberger meš. zbor. Graduale in Dedicatione Ecclae, J. Carli moški zbor. Graduale Omnes de Saba, J. Carli meš. zbor. Tantum ergo Fr. Schöpf op. 59. Tantum ergo, Daniel Fajgelj oboje za meš. zbor. Fr. Uhl Missa op. 8 meš. zbor. Jakob Blied, Missa tertii toni op. 43. za sopran in alt. Requiem, Ig. Hladnik. Te Deum J. Carli. Asperges J. Carli oboje za meš. zbor. Haec dies, Zangl za meš. zbor.

Preden končam, omeniti Vam pač še moram, da tako lepega petja, kakor je v cerkvi naših preč. gg. uršulink se pač malo sliši in to čisto po cerkvenih pravilih. Tukaj se pri vsaki peti sv. maši čisto pravilno latinsko poje. Že večkrat sem bil ondi navzoč pri peti maši, in v teku enega leta sem vsakikrat pri peti maši slišal Introitus, Graduale, Offertorium, Communio in mašo s polnim tekstom. Ne bom popisoval jako umetnih skladb, ki jih izvrstni in močan kor tako natanko izvršuje, ker mi je dopis vže tako predolg narasel. Le reči moram, da sem vsakikrat do solz ginjen to svetišče zapustil.

Tukaj je petje zares angelsko, vredno hiše božje, po katerem postane svetišče zares hiša molitve. Vže pri Introitu se spozna, s kako pobožnostjo in gorečnostjo se poje, kako lepo je slišati verzikel Gloria Patri itd. ki se brez orgel tako lepo počasi in razumljivo poje. Pri čveteroglasnih skladbah so glasovi jako dobro razdeljeni in pri polifoniji zelo zanesljivi, posebno pa alt sem en čas jako lep in močan postaja in tekst lepo in čisto izgovarja. Končam pa z besedami: Bog daj! da bi prečastite gg. uršulinke še mnogo napredovale, drugim korom v spodbudo in v čast Božjo in sv. Cecilije.

J. Carli.

Št. Vidška gora. dné 18. januarja. — Kmalu bo preteklo dve leti od mojega zadnjega sporočila; lahko bi mi očitali lenobo. V dveh letih se lahko mnogo dobrega ali pa tudi slabega stori v vsakem obziru, tudi za razvoj cerkvene glasbe. V pretečenih

dveh letih sicer nismo pri nas veliko napredovali; naše 14letne deklice so v tem času ravno mutirale, in pevec ki se v tistem času preveč s spetjem muči, si lahko glas pokvari. Rôk pa vendar tudi nismo križem držali: stopili smo korak naprej.

Čeravno smo bili letošnje božične praznike obsuti s sneženo odejo, vendar smo jih lepo in dostojno praznovali. V šolski dvorani napravili so prijatelji šolske mladine jaslice z božičnim drevesom, po katerem so bili razobešeni mnogi darovi za vso šolsko deco. Na sv. večer, zbrala se je okoli jaslic večinoma vsa šolska mladina, katera je prepevala lepe božičnice iz „Cecilije“ in iz I. II. izdaje starih cerkvenih pesmi goriškega cecilijanskega društva; nekatere skladbe je pel tudi cerkveni zbor. O polnoči slovesna sv. maša; „Te Deum“ Ant. Foerster; Introitus „koral“. Missa „in hon. S. Francisci Xaverii“ zl. Fr. Witt; „Graduale“ zl. Molitor; „Offertorium“ zl. Fr. Nekes; „Communio“ koral. — Pri drugi tihi maši iz „Cecilije“ XIII. maša, in prva božična pesem. Pri tretji maši ob 10 uri: „Introitus“ koral; „Missa: Salve Regina“ zl. G. E. Stehle; „Graduale“, zl. B. Mettenleiter; „Offertorium“ osmoglasni za dva zbora, zl. podpisani; „Communio“ koral. — Popoldne slovesne večernice; „psalmi“ po harmonizaciji A. Foerster-jevi; iz „Cerkv. Gl.-a“ — „Hymnus“ in „Alma Redemptoris“ zl. Ad. Kaim. — Na sv. Štefan: „Introitus“ koral; „Missa Jesu Redemptor“ zl. Ad. Kaim; „Graduale“ koral; „Offertorium“ zl. Ant. Foerster; „Communio“ koral; popoldne: „Litaniae lauretanae“ in „Tantum ergo“ zl. Mihael Haller. —

Pri tridnevnic, katero so zapovedali prevzvišeni knez-nadškof gledé zlate maše sv. Očeta, pelo se je pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom, prvi dan: „Missa in hon. St. Caeciliae“ zl. Ant. Foerster; drugi dan, pri tihi maši: Wittov „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Tretji dan: „Missa Angelov Varhov“ zl. J. Schweitzer. — Vse tri dni pred novim letom se je razlegala po prostorni cerkvi lepa A. Foerster-jeva Papeževa himna. Zadnji dan tudi njegov „Te deum“. Novo leto, na dan zlate maše sv. Očeta, se je pelo: „Introitus“ koral; „Kyrie in Gloria od „Missae brevis“ zl. Palestrina.*) — Krasen je pri gloriiji „Qui tollis peccata mundi“; človeka mora presuniti, ko sliši priproste trizvoke tako pravilno v kontrapunktičnem štilu zložene. Komaj konča bas „ki odjemlješ grehe sveta“, že se slišita nežna sekst-akorda, „usmili se nas“. Tako milo prošnjo gotovo rad usliši vsegamogočni Bog. Credo, Sanctus, Benedictus in Agnus Dei iz „Missa in hon. St. Francisci Xaverii“ zl. Witt; „Graduale“ zl. B. Mettenleiter; „Offertorium“ zl. podpisani; „Communio“ koral; konec maše: „Ecce sacerdos magnus“ zl. J. Renner; „Te Deum“ Ant. Foerster. — Popoldne Foerster-jeve „lavretanske litanije“. Na sv. tri kralje: „Introitus“ koral; „Missa“ zl. Paul Stattler op. 8. — „Graduale“ zl. Nikel; „Offertorium“ zl. Fr. Koenen; „Communio“ koral. — Popoldne, „Lavretanske litanije“ zl. F. B. Tresch, „Tantum ergo“ pojemo iz „Cecilije“.

Od zadnjega sporočila smo se na novo naučili latinske maše: Wittovo**), Stattler-jevo Lavtižar-jevo, „Missa pro Defunctis“ koral iz „Ordinarium missae“; Graduale in Offertorium iz „Lauda Sion“ in „Cerkv. Gl.-a“ za vse potrebe celega leta; koralni „Introitus“ in „Communio“ smo še le letošnje božične praznike spravili na kor. Med letom pojemo pri petih mašah vse latinsko, pri tihih rabimo pa „Cecilijo“. Pevski zbor šteje 3 sop. 2 alta 3 ten. in 3 base. Pevske vaje so ob nedeljah popoldne; pred večjim praznikom pa tudi med tednom, za koje ima največo skrb č. g. župnik. Zahvaliti se moram tudi č. gosp. župniku, ki se na vso moč prizadeva lepo cerkveno petje pospeševati. Pod njegovim varstvom mora cerkveni pevski zbor krepko napredovati. Ko bi imeli mnogo tacič gosp. duhovnikov, ki bi bili takó vneti za lepo cerkveno petje, bi se gotovo povsod prepevala slava Bogu na primernejše in Njemu prijaznejše načine!

Naša fara je vsa več ali manj za cecilijanstvo pridobljena. Mnogokrat sem slišal in se tudi sam prepričal, kako tudi po sosednih duhovnijah lepo napredujejo. Prav bi bilo, da bi to posamezni organisti „Cerkv. Gl.-u“ sporočali. Sploh se v hribih večinoma

*) To je vrlo; častitamo! Vr.

**) Katero? Vr.

povsod giblje cecilijanska ideja. A kakor se čuje, drugače je ondi, kjer bi ložeje napredovali, nego mi hribovci. Kaj je vzrok, da ne gre? Najbrž naši nasprotniki, ki menijo, da je cecilijanska glasba strup národnemu življenju in želé sv. obrede le po starem kopitu obhajati; ne pomislijo pa, ali se s takim petjem časti Najviši. Dolžnost je vsakega pravovernega kristijana, skrbeti, kako bi se moralo Boga spodobno častiti in ubogati, kar nam sv. mati katoliška cerkev zapoveduje, to je: pri petih mašah latinsko, pri tihih slovensko petje. A našim nasprotnikom je latinščina strup. — Če slovenski národ v vseh predmetih lepo napreduje, zakaj bi moral ravno v cerkveni glasbi zaostajati. Toraj nasprotniki naši, še s cerkveno glasbo na noge! Nekateri vse hvale vredni možje se mnogo prizadevajo, po goriškem pospeševati pravo cerkveno glasbo. V ta namen so ustanovili Cecilijansko društvo s sedežem v Gorici, vendar ne dosežejo zaželenega sadu. Kaj bom govoril, zaželenega sadu? Kako plačilo dobivajo od naših nasprotnikov za svoj trud? Grdo sumničenje in obrekovanje. To ni prav; čast komur čast! Bog daj in sv. Cecilija, da bi v prihodnje ne bilo tako, marveč, da bi se naši nasprotniki spreobrnili, po načelu: Vse za vero, dom in Cesarja.

Jos. Laharnar,
organist.

Iz Sturije. — G. vrednik! Kar se cerkvene glasbe tiče, nikarte misliti, da Vaš trud veliko ne izda; pri dobri volji in spretnih močéh gre veliko na bolje. V Vipavi Vam je tako znano, da po spodbudi gosp. dekana in marljivosti organista Pogačnika se vsaj cerkvene določbe ne zanemarjajo. Gosp. dekan je precej po svojem nastopu si prizadeval dekanjsko duhovščino za zboljšanje petja po cerkvenih določilih spodbuditi, in kjer so moči za to, ni bilo tudi spodbude treba. To je, da gg. učitelji kot organisti niso dobivali pravega navoda za cerkveno glasbo; pri nekoliko razumnosti se pa vže nekaj doseže. Tukaj so na korih možki zbori, in slišal sem dosti dobro peti v Št. Vidu, na Gočah. Kar me je posebno iznenadilo, je pri obletnici po r. Pogačniku v Podragi pel en pevec brez orgel requiem prav dobro za tako malo občino. Pri nas imamo možki zbor. Pojo fabriški delalci še dosti dobro in se drže vsaj o velikih praznikih popolnoma liturgičnih določil gledé delov maše. V Ajdovščini je g. učitelj spreten orglavec in goreč za petje v cerkvenem duhu. Pri sv. Križu v namostanu je nastavljen organist Vaše šole in v farni cerkvi se, se ve da ž njim tekmuje. Narbrž se še sem ter tje kaj dobrega vrši, kar ni meni znano. To pa smem gotovo reči, da pot, katero ste Vi z Glasbenikom naznačili, jih je mnogo, vsaj kolikor toliko potegnili na-se. Jaz sem vže zdavnej to mislil, da bi bilo dobro, ko bi Cecilijansko društvo ne imelo zmiraj svojih zborov v Ljubljani, nego naj bi šlo tudi na deželo. Tam naj bi se posebno razkazovalo v enoglasnem petji. Kako lepo bi se dalo to izpeljati sè šolskimi otroci! Naši organisti so namreč še zmiraj tiste vere, da petje ne velja, če se ne sekondira, morda še celo tretji glas zraven ne poje. Ali joj mene! kako! In zato se jim zdi nemogoče po liturgičnih pravilih mašo izpeljati. Tako demonstracijo z enoglasnimi mašami naj bi jih boljšega podučile, ker na kmetih je težko čveteroglasno petje ustvariti.

Pri nas se toliko vpije po národnem petji v cerkvi. Jaz vsaj menim, da je še mnogo cerkva, ko se malo številce pevk skazuje na koru in vrišči, a cerkev molči. Ravno šola, kjer je tako petje predpisano, se dá izvrstno porabiti za splošno cerkveno petje. In kako veličastno da je to, veste sami.

Z dežele nam piše prijatelj premišljevanja vredne vrstice: „Živo se še spominjam navdušeno pobožnega petja, ki smo ga slišali l. 1883. v ljubljanski stolnici iz ust dragih bratov Čehov, Moravcev, Poljakov, Rusinov i. t. d. Takrat so romali Slovani v Rim, zahvalit se sv. očetu za imenitno bullo „Grande munus“. — Tudi letos pripravljamo se Slovenci na popotovanje v Rim, da se poklonimo Nj. Svetosti in Jim častitamo k zlati maši. Kako lepo bi bilo, ako bi se čč. vdeležniki naše deputacije zedinili in sestavili si program zborov, katere bi prepevali po raznih cerkvah na potu, posebno pa v Rimu!“ Čč. gg. duhovniki, učitelji, pevovodje in pevcí, stopite v krog in ukrenite kaj lepega za to potovanje, da bode Bogu v slavo, nam Slovencem pa v čast!

Razne reči.

— Petdesetletnica mašništva sv. očeta Leona XIII. se je po vsem svetu sijajno obhajala v cerkvi in zunaj cerkve. Časniki so prinašali od vsih vetrov toliko slavnostnih sporočil, da jih celo po vrhu tū omenjati ne moremo; ā ene vender ne moremo zamolčati, namreč one v cerkvi ljubljanskih čč. gg. uršulink dné 1. jan. In zakaj? Čč. gospé so o tej priliki pele *Missa brevis* zl. Palestrina. To je baje prvi slučaj v naši škofiji ter vreden, da ga zabilježimo in drugim cerkvenim zborom očitno v izgled postavimo. Responzoriji peli so se koralno. Tudi prav! Sploh moramo radostni pripoznati vrlo napredovanje v samostanu ljubljanskem in loškem, dasi tudi vemo, da gg. nune ne hrepené po posvetni hvali in da svoje lepo petje prinašajo le Onemu v dar, kateremu edinemu gré vsa čast in slava.

— Časnikarska objektivnost zahteva z druge strani, da zapišemo v črne bukve očitno nasprotovanje nekega mladega župnijskega predstojnika, kateri ne dovoljuje svojemu cerkvenemu pevskeemu zboru, pri slovesnih sv. mašah peti v nam zapovedanem liturgičnem jeziku, -- in to principijelno, justament ne! -- dasi tudi ima tamošnji pevski zbor dovolj zmožnosti in blage volje, zadostovati cerkvenim ukazom. Vprašamo le, od kod da je prejel ta gospod potrebnega privoljenja, in odkod pogum, da se protivi cerkvenim določbam? — Pastirski list prevzv. gg. škofov goriške pokrajine z dné 26. nov. 1887, ki je g. župniku prej ko ne znan, mu ga gotovo ne daje!!

— L. 1882. ustanovila se je v Kolinu o/R društvo, čigar namen je, doneske nabirati za povišanje župnijske službe božje v ondotni stolnici; in nabralo se je v 4 letih za nakup potrebnih cerkvenih muzikalij — 2085 mark. Tudi drugod bi ne škodovalo tako društvo.

— Dné 5. jan. t. l. bilo je 100 let, odkar je bil imenitni skladatelj in preroditelj čisto cerkvenega sloga na Bavarskem Gašpar Ett v Eresing-u rojen. Magistrat Monakovski, hotéč častiti slavnega moža, je sklenil dosedanje „Weite Gasse“ poleg dvorne Šmihelske cerkve (kjer je Ett od l. 1816 do svoje smrti 16. maja 1847 službo orglavca toliko vspešno opravljal) prekrstiti v „Ettstrasse“. Ta lepa misel Monakovskega starešinstva zasluži vse pripoznanje.

Oglasnik.

24 fugiranih pred- ali po-iger v vseh tonih „dur“ in „mol“. Za orglje ali harmonij zložil Dan. Fajgelj op. 29. Izdalo in založilo cecilijansko društvo goriške dieceze. Tisk Blaznikovih naslednikov. Imeli smo vže večkrat prijetno priložnost, pohvaliti lepe skladbe za orglje, ki jih je g. Fajgelj na svitlo dal; najlepše pa izmed vseh podaja zdaj goriško cecilijansko društvo svojim udom kot letno darilo. Poleg dobrega cerkvenega petja mora v prvi vrsti dobra igra na orglah spodbujati srca vernih k pobožnosti, in gorjé temu, po katerem pride pohujšanje v cerkev. Žalibog, da slišimo v južnih deželah mnogo pohujšljivega dudljanja na orglah; zatórej iskreno želimo, da bi se organisti pridno posluževali tega novega dela in ga posnemali, kadar sami iz glave preludujejo. Delo se dobi v Katoliški bukvarni v Ljubljani po 55 kr. iztis.

 Najimenitnejše cerkvene določbe o katoliški cerkveni glasbi z dodatkom: „O petju mašnikovem pri altarji“, slove knjiga, ki jo je spisal Ign. Mitterer, prošter stolni kapelnik v Brixenu, poslovenil pa A. Dolinar-Lučinski. Ta knjiga mašnikom, pevovodjem in pevcem prepotrebna, je gotova in se bode jela te dni čč. gg. udom „Cecil. društva“ ljubljanskega kot letno darilo razposiljati. Prosimo pa, naj bi gg. člani zaostalo udnino poslati blagovolili preč. g. Žigu Bohinec, sem. podvodji in blagajniku „Cec. društva“ v Ljubljani.

Pridana je listu 2. števil. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.